

DT-20159

Seat No. _____

M. A. (Education) (Sem. IV) Examination

April - 2022

Environmental Education : Paper - 1

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) મુખ્ય ત્રણ પ્રશ્નો આપેલ છે. તમામ ફરજિયાત છે.
(2) વિકલ્પ આંતરિક આપેલ છે. સૂચના અનુસાર ઉત્તરો લખો.
(3) જમણી બાજુના આંક ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 નીચેના દરેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (પ્રત્યેકના 2 ગુણ) 16
- (1) પર્યાવરણ શબ્દનો અર્થ અને પર્યાવરણ શિક્ષણની એક વ્યાખ્યા આપો.
(2) ગ્રીનહાઉસ ઈફેક્ટ એટલે શું ?
(3) રણ વિસ્તરણના ચાર કારણો જણાવો.
(4) જલ પ્રદૂષણ થવાના કારણો લખો.
(5) પર્યાવરણમાં મૂલ્ય આધારિત કાયદાઓ જણાવો.
(6) બાયોડિઝલ એટલે શું ?
(7) અતિવૃષ્ટિ એટલે શું ?
(8) પુનઃ પ્રાપ્ય ઊર્જા એટલે શું ? એક ઉદાહરણ આપો.
- 2 નીચેના દસ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 24
(પ્રત્યેકના 3 ગુણ)
- (1) પર્યાવરણ અને શિક્ષણ વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો.
(2) દરિયાઈ પ્રદૂષણને ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
(3) પર્યાવરણ શિક્ષણનું સ્વરૂપ સમજાવો.
(4) માનવસર્જિત આપત્તિઓ કઈ કઈ છે ?
(5) અનાવૃષ્ટિ થવાના કારણોની યાદી આપો.
(6) વાયુ પ્રદૂષણ થવાના કારણો જણાવો.
(7) પર્યાવરણ અને આરોગ્ય વચ્ચે સંબંધ - ટૂંકનોંધ લખો.
(8) ભૂતકાળમાં બનેલ પર્યાવરણીય ઘટનાઓ જણાવો.
(9) અતિવૃષ્ટિ અને અનાવૃષ્ટિ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
(10) પુનઃ અપ્રાપ્ય ઊર્જા સ્ત્રોતનું નિયમન કેવી રીતે કરશો ? સમજાવો.

- 3 નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ છ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો : 30
(પ્રત્યેકના 5 ગુણ)
- (1) નોંધ લખો : એસિડ વર્ષા
 - (2) કોઈ પણ બે કુદરતી આપત્તિનું સ્વરૂપ અને તેના વ્યવસ્થાપન માટેના પગલાં વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
 - (3) પર્યાવરણની સમસ્યાઓના કારણો અને તેને અટકાવવાના ઉપાયોની ચર્ચા કરો.
 - (4) પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા અને ઊર્જા સ્રોત.
 - (5) જમીન પ્રદૂષણ એટલે શું ? તે થવાના કારણો જણાવો તથા તે રોકવાના ઉપાયો જણાવો.
 - (6) વિસ્તૃત નોંધ લખો : પર્યાવરણીય નીતિઓ.
 - (7) ભારત અને આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાની ખેતી.
 - (8) પુનઃ પ્રાપ્ય ઊર્જા સ્રોતના ભાવિ વિકલ્પોની ઉદાહરણ સાથે ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) There are three main Que. All are compulsory.
(2) Choices are given internally, follow the instruction for writing an answer.
(3) Right side of numbers indicating marks.

1 Answer the following questions in brief : (each has two marks) 16

- (1) Give meaning of environment and one definition of its education.
- (2) What is greenhouse effect ?
- (3) Give four reasons of desert expanding.
- (4) Give reasons of water pollution.
- (5) Explain the laws based on environment value.
- (6) What is bio-diesel ?
- (7) What is deluge ?
- (8) What is the renewable energy ? Give one example of it.

2 Answer any eight out of ten of the following questions : 24
(each has three marks)

- (1) Give understanding of relation between environment and education.
- (2) Explain with example marine pollution.
- (3) Write a form of environment education.

- (4) Which are manmade disasters ?
- (5) List out the reasons for happening drought.
- (6) Give reasons for air pollution.
- (7) Relation between environment and health write a short note.
- (8) State the environment events happened in the past.
- (9) Explain the difference between heavy rainfall and drought.
- (10) How to regulate a non-renewable energy sources ? Explain.

3 Answer any six out of eight of the following questions : **30**
(each has five marks)

- (1) Write a note on : Acid Rain.
 - (2) Write a descriptive note on form and step for management of any two natural disaster.
 - (3) Discuss the causes of environment problems and measures to prevent them.
 - (4) Retrievable energy and energy sources.
 - (5) What is soil pollution ? Write reasons for soil pollution and give remedies to stop soil pollution.
 - (6) Write a detail note on : Environmental policies.
 - (7) India and international level farming.
 - (8) Discuss with examples future alternatives to renewable energy sources.
-